

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبِهِ نَسْتَعِينُ إِلَهَ خَيْرِ نَاصِرٍ وَمَعِينٍ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِمَا الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ أَبَدَ الْأَبَدِينَ

قال العلي الحكيم وصي النبي الكريم: من اقتبس علما من علوم النجوم من حملة القرآن إزداد به إيمانا ويقينا

هفته نامه

راه آسمان

آموزش و تبیین مباحث تقویم و نجوم و تحجیم اسلامی

تیم و تدوین: پژوهشگر علوم نجوم و تقویم و تحجیم بنیاد حیات اعلی

هفته نامه راه آسمان شماره: هفدهم

اول محرم الحرام ۱۴۲۸ = ۲۰ دی ۱۳۸۵ = 20 ژانویه 2007

اهله و وجوه قمر و تقویم قمری

- ❖ در دانش نجوم؛ اصطلاح ماه به دوره ای اطلاق می شود که اساس آن حرکت ماه باشد.
- ❖ يك ماه قمری؛ مدت زمانی است که در آن دوره اهله ماه طی می شود، این دوره که بر اساس يك دور کامل اهله قمر است به نام هلالی نیز معروف است.
- ❖ طول مدت يك ماه قمری بطور متوسط ۲۹/۵ روز است. رصد ماه در تعداد زیادی از ماههای قمری متوالی؛ موجب شده است که طول متوسط يك ماه قمری دقیقا تعیین گردد، طول مدت متوسط بدست آمده برای يك ماه قمری (۲۹/۵۳۰۵۹) روز عرفی و یا ۲۹ روز و ۱۲ ساعت و ۴۴ دقیقه و ۲/۸ ثانیه است.
- ❖ این طول مدت در خیلی از تقویمها بکار گرفته شده است. اندازه يك ماه قمری نسبت به طول مدت متوسط ممکن است تا ۱۳ ساعت تغییر کند.

تقویم قمری

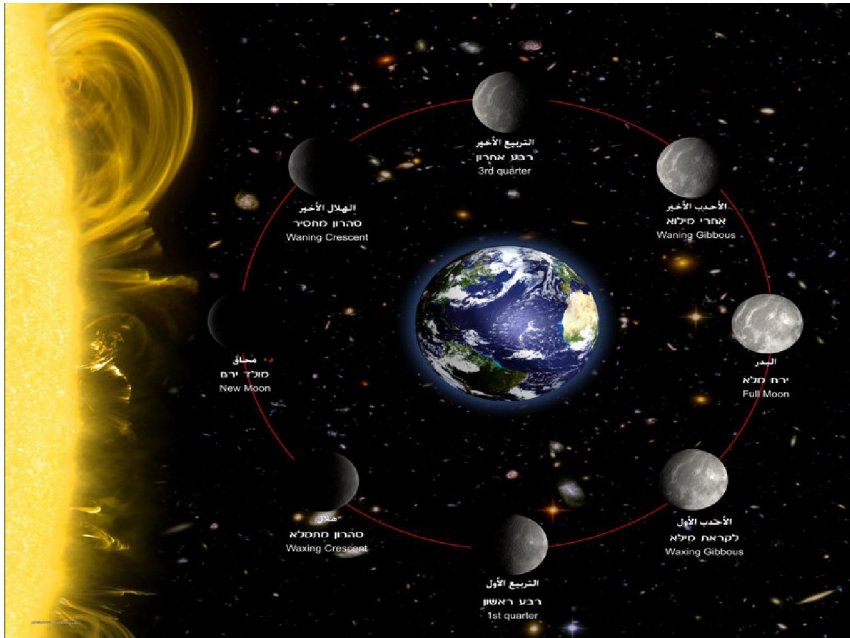
- ❖ قدیمی ترین نوع تقویم و متداولترین آن در قدیم؛ تقویم قمری است. در این تقویم؛ ماه عرفی تقریبا همان ماه قمری واقعی؛ و اولین روز هر ماه عرفی تقریبا روزی است که ماه نو؛ حادث می شود.

تقویم رصدی قمری

يك نوع تقویم قمری است که با رصد وجوه و اشکال ماه مرتبط بوده و بدینوسیله معین می شود، با این تقویم هر کسی از دانشمند تا فرد عادی می تواند با نگاه به آسمان متوجه شود که شب چندم ماه است، کاربرد همگانی این نوع تقویم و نیاز عموم به آن؛ ضرورت نشر آنرا ایجاب می کرد، ولذا پژوهشکده نجوم و تنجیم بنیاد حیات اعلی تهیه و عرضه تقویم رصدی قمری را مد نظر داشته و آنرا بطور جداگانه و نیز ضمن برخی تقاویم خود منتشر نموده است.

برای دریافت این تقویم به منجم تقویم شمسی رصدی قمری در جایگاه اینترنتی مرکز علوم نجوم کهن و اسلامی بنیاد حیات اعلی مراجعه نمایید:

nojum.Aelaa.net

روش محاسبه و استخراج ایام ماههای قمری

برای تعیین **اوایل ماههای قمری** دو روش در تقویم نجومی بکار می رود:

تقویم هلالی

۱- تقویم هلالی است که با محاسبه نجومی امکان رؤیت هلال و هنگام رؤیت آن پیش بینی می شود، این روش در تقویمهای متداول میان عامه ی مردم

شایع است، ولی از آنجا که در

شرع شریف ملاک برای

تعیین اول ماه قمری؛ **رؤیت**

خود هلال بطور همگانی

است، و بنا بر نظر فقهی

غالب فقها در همه مذاهب

اسلامی؛ محاسبه نجومی هنگام

رؤیت هلال؛ جایگزین

رؤیت بصري هلال (بطور

عملي) نبوده و حجت شرعی

نمی باشد، لذا این روش (پیش

بینی هنگام رؤیت) در این گونه از تقویم؛ بطور مستقل مورد پذیرش نبوده؛

و به آن اعتنا نمی شود. به خصوص آنکه بسیاری از اوقات مطابقت با

رؤیت بصري نداشته بلکه مخالفت نیز دارد.

تقویم حسابی

روش دیگر در تعیین اوایل ماههای قمری است که در قالب تقویم نجومی معتبر بکار می رود، این روش دخالتی در امر رؤیت ننموده و صرفاً اول ماه را با محاسبه ی نجومی بسیار دقیق اعلام می کند، در کلام خازنان وحی (علیهم السلام) نیز در هنگام عدم وقوع رؤیت همگانی هلال؛ و وجود اختلاف میان مردم، قواعدی بسیار دقیق برای برطرف شدن حیرت اهل ایمان تعلیم فرموده اند، که همگی از این قسم محسوب می گردند، ما در این تقویم برای تعیین اوایل ماههای قمری از همین قواعد علمی آموخته از حضرات معصومین (علیهم السلام) استمداد جسته ایم.

آزمایش دقت تقویم

از آنجا که رؤیت هلال در شب اول ماه قمری در طول تاریخ نوعاً مواجه با شکل بوده و بالطبع اول ماه اختلافی می شده است، ولی در شبهای مهتاب (۱۳ و ۱۴ و ۱۵) مشکل رؤیت وجود نداشته و به خوبی ماه آشکار و نمایان بوده؛ و تفاوت این شبها با یکدیگر از نظر ناتمام و تمام بودن ماه بسیار واضح، و تفاوت ساعت طلوع هر یک از این شبها روش آسان و دقیقی برای تعیین عمر ماه است، لذا آشکارترین راه تشخیص صحت و دقت تقویم در تعیین اول ماه؛ رصد این شبها و مقایسه نتیجه آن است. شایان ذکر است که استخراج این تقویم در طول ماههای سالهای مختلف با نتیجه رصد این شبها مطابقت داشته است.

روش استخراج ایام قمری در این تقویم

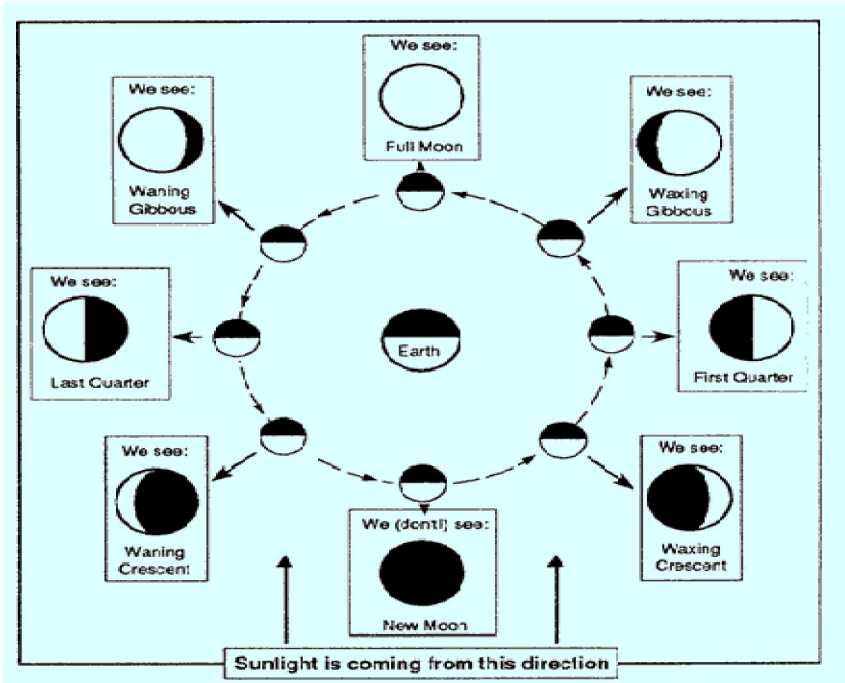
❖ سال قمری شامل ۱۲ ماه به طور متناوب ۲۹ و ۳۰ روزه است در سال کبیسه ی آن، ماه ذیحجه ۲۹ روزه به ۳۰ روز تبدیل می شود. سالهای کبیسه یک دوره ۳۰ ساله دارند و ۱۱ سال آن کبیسه می باشد، منجمین به روشهای متعددی این سالها را تعیین نموده اند، که در برخی سالها متفاوت هستند، مبنای برگزیده تقاویم حیات اعلی بر کبیسه نمودن سالهای ۲، ۵، ۷، ۱۰، ۱۳، ۱۵، ۱۸، ۲۱، ۲۴، ۲۶، ۲۹ می باشد، این مبنا معتبرترین روش کبیسه در تاریخ علم نجوم کهن و اسلامی است، و بزرگانی چون جناب خواجه نصیرالدین طوسی (که افزون بر دانش نجوم؛ در علوم دینی فلسفه و کلام و تفسیر و حدیث و فقه نیز متمکن بوده اند) به این نوع کبیسه ملتزم بوده اند، مهمتر از آن؛ این نوع کبیسه با قواعد مأثور از حضرات معصومین (علیهم السلام) موافقت دارد، همچنین تقویم قمری حاصله از این روش کبیسه با رصد بصری ماه در وضعیت بدر (شب چهاردهم) بیشتر مطابق می باشد.

❖ شروع ایام ماه قمری از غروب آفتاب در نظر گرفته می شود.

❖ در تقویم قمری ماهها نسبت به فصول تغییر می کنند چون تقویم قمری مبتنی بر حرکت قمر و سیر آن می باشد، نه با خورشید. در هر سال خورشیدی جدید؛ ماه قمری ۱۱ روز زودتر نسبت به سال خورشیدی شروع می شود.

ایام محاق یا تحت الشعاع

در هر ماه قمری تقریباً دو روز آخر ماه ایام تحت الشعاع یا محاق می باشد که در این ایام به دلیل نزدیکی ماه با خورشید، شدت نور خورشید مانع رؤیت ماه می شود و ماه تحت الشعاع نور خورشید قرار می گیرد. در ماههای ۳۰ روزه؛ با طلوع آفتاب صبح ۲۸ هلال ماه تحت الشعاع نور خورشید قرار می گیرد و تا غروب آفتاب روز ۳۰ ماه در محاق می باشد و در ماههای ۲۹ روزه؛ ۲ روز آخر ماه از غروب آفتاب روز ۲۷ و شروع شب ۲۸ محاق شروع شده و تا غروب آفتاب روز ۲۹ ادامه می یابد. اجتماع و مقارنه شمس با قمر نیز در میانه این ایام صورت می گیرد.

پژوهشگرده ها و آموزشگرده های بنیاد حیات اعلیٰ

علوم معرفت الهی - علوم زبان وحی - علوم کلام وحی

علوم تلاوت کلام وحی - علوم کلام خازنان وحی - علوم فقه آئین الهی

علوم تقویم نجوم تنجیم - علوم طب جامع - علوم پاکزستی

آموزش برتر (اعلیٰ) - علوم برتر (اعلیٰ) - علوم توانمندی بانسروی الهی

علوم عمارت برتر - علوم انساب و تبارشناسی - رسانه های حیات اعلیٰ

طرح و برنامه ریزی پژوهشی و مدیریت و اشراف علمی

دار المعارف الإلهیة

۱۴۲۷

www.Aelaa.net

tanjim@aelaa.net

nojum@aelaa.net

taqwim@aelaa.net

والحمد لله رب العالمین